

Józef Stala, *Katecheza rodzinna w nauczaniu Kościoła od Soboru Watykańskiego II*, Tarnów: Polihymnia 2009, ss. 291.

Ojcowie soborowi w *Deklaracji w wychowaniu chrześcijańskim* napisali: „Wszyscy chrześcijanie, którzy jako nowe stworzenie dzięki odrodzeniu z wody i z Ducha Świętego nazywają się dziećmi Bożymi i są nimi, mają prawo do wychowania chrześcijańskiego. Wychowanie to zdąża nie tylko do pełnego rozwoju osoby ludzkiej, [...] lecz ma na względzie przede wszystkim to, aby ochrzczeni, wprowadzani stopniowo w tajemnicę zbawienia, stawali się z każdym dniem coraz bardziej świadomi otrzymanego daru wiary. Niechaj uczą się chwalić Boga Ojca w duchu i w prawdzie (por. J 4,23), zwłaszcza w kulcie liturgicznym, niechaj zaprawiają się w prowadzeniu własnego życia wedle nowego człowieka w sprawiedliwości i świętości prawdy (Ef 4,22-24), w ten sposób niech stają się ludźmi doskonałymi na miarę wieku pełności Chrystusowej (por. Ef 4,13) i przyczyniają się do wzrostu Ciała Mistycznego. Ponadto świadomi swego powołania niech się przyzwyczajają dawać świadectwo nadziei, która w nich jest (por. 1 P 3,15), jako też pomagać w chrześcijańskim kształtowaniu świata, dzięki któremu wartości naturalne włączone do pełnego rozumienia człowieka odkupionego przez Chrystusa przyczynią się do dobra całej społeczności. Dlatego obecny święty Sobór przypomina pasterzom dusz bardzo wielki obowiązek czynienia wszystkiego, aby z tego chrześcijańskiego wychowania korzystali wszyscy wierni, a zwłaszcza młodzież, która jest nadzieją Kościoła” (nr 2).

W bliższym naszym czasie *Dyrektorium Ogólnym o Katechizacji* znajdujemy niejako doprecyzowanie powyższych słów: „W sakramencie małżeństwa rodzice otrzymują łaskę i zadanie chrześcijańskiego wychowania swoich dzieci, wobec których świadczą i którym przekazują równocześnie wartości ludzkie i religijne. Takie działanie wychowawcze, ludzkie i religijne zarazem, jest «prawdziwą posługą», poprzez którą przekazuje się i rozprzestrzenia Ewangelię aż do tego stopnia, że samo

życie rodzinne staje się drogą wiary i szkołą życia chrześcijańskiego. W miarę jak dzieci dorastają, taka wymiana nabiera charakteru wzajemności i «w tak nawiązanym dialogu katechetycznym każdy bierze i daje». Trzeba więc, aby wspólnota chrześcijańska zwróciła zupełnie wyjątkową uwagę na rodziców. Przez kontakty osobiste, spotkania, kursy, a także przez katechezę dorosłych skierowaną do rodziców, trzeba pomagać im w podjęciu zadania – dzisiaj szczególnie delikatnego – wychowania w wierze swoich dzieci. [...] Kościół domowy jest [...] środowiskiem, w którym dzieci i młodzież mogą otrzymać prawdziwą katechezę” (nr 227).

Człowiek jako istota społeczna najpełniej rozwija swoje możliwości we wspólnocie rodzinnej. Chrześcijaństwo od zawsze, widząc potrzebę formacji młodego pokolenia, szczególną rolę w tym dziele widziało w rodzinie i w konsekwencji stało na stanowisku potrzeby wzmocnienia jej roli i funkcji. Kościół wielokrotnie podejmował to zagadnienie w swojej refleksji teologiczno-pastoralnej, jak i na płaszczyźnie praktycznych działań. Impuls, jaki we współczesnych czasach dla tej refleksji i działań poddał Sobór Watykański II zaowocował różnymi inicjatywami i dziełami. Z całą pewnością można do nich zaliczyć publikację *Katecheza rodzinna w nauczaniu Kościoła od Soboru Watykańskiego II* autorstwa ks. dr. hab. Józefa Stali. Książka jest kolejną pozycją tego Autora, ukazującą się w wydawanej pod jego redakcją serii „Dzisiaj...”

Analizowana publikacja składa się z pięciu rozdziałów ukazujących wielość relacji katechezy i rodziny.

Rozdział pierwszy zatytułowany „Katecheza jako dzieło Kościoła” ukazuje katechezę jako fundamentalną formę ewangelizacji i skupia się na jej źródle, istocie i celach. Wskazuje także, co bardzo istotne, na konieczność uczestnictwa wiernych w dziele ewangelizacji.

W drugim rozdziale „Rodzina – Kościołem domowym” Autor dokonuje wnikliwej analizy trzech najistotniejszych zagadnień składających się na to pojęcie. Są nimi: miejsce rodziny w sakramentalnej strukturze Kościoła, udział rodziny w charyzmatycznej strukturze Ludu Bożego oraz specyficzna rola rodziny w budowaniu wspólnoty Kościoła.

Kolejny rozdział „Charyzmat a antropologiczna struktura rodziny” jest refleksją skupioną nad następującymi zagadnieniami: przymierze małżeńskie jako miejsce i źródło świadectwa, profetyczny wymiar rodzicielstwa i komunია osób jako objawienie prawdziwej natury Kościoła.

Czwarty rozdział „Katecheza egzystencjalna rodziny” skupia się na następujących zagadnieniach: specyfika etosu rodziny w świetle jej *esse* i jej *fieri*, etos modlitwy i pracy rodziny w świetle jej *agere*.

Ostatni rozdział „Konieczność i charakter katechezy rodzinnej” poświęcony został analizie zagadnienia obowiązku dawania świadectwa wierze w rodzinie. Porusza także zagadnienia przedmiotu i formy kate-

chezy rodzinnej oraz jej korelacji z programami, na których bazują parafia i szkoła.

Książka jest solidnym studium nad zagadnieniem roli rodziny w przekazie wiary. Czytając ją, otrzymujemy bogactwo informacji o tym, jak współczesny Kościół, począwszy od Soboru Watykańskiego II, widzi znaczenie i rolę rodziny jako przestrzeni, w której realizowana jest misja ewangelizacyjna kolejnych pokoleń. Refleksja ta oparta jest o analizę wielu źródeł i zawiera bogatą bibliografię dotyczącą kluczowego zagadnienia, co jest bardzo przydatne dla dalszego pogłębiania tego ważkiego zadania każdej chrześcijańskiej rodziny. Autor nie poprzestaje tylko na analizach teoretycznych, lecz z całą mocą zwraca uwagę, że katecheza rodzinna jest czymś daleko ważniejszym niż tylko przekazywaniem wiedzy, sprawności etycznych czy obyczajów. Katecheza realizowana na gruncie domowym musi być przekazem wiary, opartym na życiu sakramentalnym i prawdziwym przyłgnięciu wszystkich członków rodziny do Boga.

Omawianą pozycję można z całą pewnością polecić wszystkim, którym leży na sercu wzmocnienie roli rodziny w budowaniu chrześcijańskiego etosu współczesnej rodziny.

Ks. Jacek Siewiora